

Copyright © FRED VARGAS AND FLAMMARION, PARIS, 2017
Copyright © CRIME SCENE PRESS, 2019 pentru această ediție.

Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din carte.

CRIME SCENE PRESS

Piața Presei Libere nr. 1
e-mail: redactia@crimescenepress.ro
tel.: 021.317.91.37; 021.317.91.42; fax.: 021.317.91.43
www.crimescenepress.ro

CRIME SCENE PRESS

Director editorial: GEORGE ARION

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
VARGAS, FRED

Când iese pustnica păianjen / Fred Vargas ; trad. din lb. franceză de
Simona Brînzaru. - București : Crime Scene Press, 2019
ISBN 978-606-8959-47-4

I. Brînzaru, Simona (trad.)

Coperta: ALEXANDRA BARDAN
Redactor: ALEXANDRU ARION
Corectură: MANUELA RUXANDRA ARION
Tehnoredactor: LAURA TIBĂR
Bun de tipar: noiembrie 2019
Tipărit în România

Această carte a apărut în cadrul programului de sprijin pentru publicare
„Nicolae Iorga” și a beneficiat de susținerea Ambasadei Franței din România.

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Fred Vargas

Când iese pustnica păianjen

traducere din limba franceză
de Simona Brînzaru

CRIME SCENE PRESS
2019

Fred Vargas este pseudonimul lui Frédérique Audoin-Rouzeau, născută în 7 iunie 1957 la Paris. Este scriitoare, arheozoolog și specialist în Evul Mediu. E cunoscută în special pentru romanele *mystery & thriller* care îl au ca personaj principal pe comisarul Adamsberg. Cărțile ei au fost adaptate pentru cinema și televiziune, au fost traduse în 45 de limbi și s-au vândut în peste 10 milioane de exemplare la nivel mondial. În mai 2018 a primit premiul *Princesse des Asturies*.

Fred Vargas este fiica scriitorului Philippe Audoin și a unei inginer-chimist. Fratele ei, Stéphane Audoin-Rouzeau, este istoric, iar sora ei geamănă, Jo Vargas, este pictoriță. Scriitoarea a ales pseudonimul Fred Vargas ca un omagiu adus Mariei Vargas, personaj jucat de actrița Ava Gardner în filmul *Contesa descultă*.

A absolvit Liceul Molière din Paris și este titulara unui doctorat în Istorie pe tema ciumei în Evul Mediu. Este și cercetător la CNRS (Centrul Național de Cercetări Științifice din Franța). Este specialist în arheozoologie. De asemenea, lucrează pe situri arheologice, în special pe strada Lutèce (în fața Palatului Justiției din Paris) și la mănăstirea La Charité-sur-Loire.

Fred Vargas a scris primul ei roman polițist, *Les Jeux de l'amour et de la mort*, la mijlocul anilor '80, în paralel cu cercetările pe care le desfășura pe un sit arheologic din Nièvre. De atunci, a publicat într-un ritm susținut cincisprezece romane și nuvele, precum și două benzi desenate în colaborare cu Edmond Baudoin.

În 2018 a susținut colectivul european „Pacte Finance Climat”, care a avut ca scop încheierea unui tratat european în favoarea finanțării permanente a unor programe de tranziție în domeniul energetic și al protejării mediului înconjurător, necesare în lupta împotriva încălzirii globale.

De când *Le Figaro* a început să publice lista celor zece romancieri care au avut cele mai mari vânzări într-un an (luând în calcul toate edițiile), Fred Vargas a devenit o prezență constantă în acest clasament.

Printre caracteristicile stilului lui Fred Vargas regăsim un deosebit interes pentru construcția personajelor, a intrigilor secundare și a dialogurilor. De asemenea, este evidentă atenția acordată legendelor și istoriei. Nu în ultimul rând, romanele ei conțin și o notă puternică de umor și poezie.

Este de patru ori câștigătoare a Premiului *International Dagger* decernat de Crime Writers' Association.

I

Așezat pe o stâncă, la o aruncătură de băț de port, Adamsberg se uita la marinarii din Grimsey care se întorceau de la pescuit, ca de obicei, aruncând ancora și ridicând plasele de pește. Aici, pe insula islandeză i se spunea „Berg”. Vânt din larg, unsprezece grade Celsius, un soare răzlețit printre nori și duhoarea rămășițelor de pește. Uitase că într-o vreme fusese comisar, în fruntea a douăzeci și șapte de polițiști ai Brigăzii de Investigații Criminale din Paris, arondismentul al 13-lea. Mobilul îi căzuse printre căcrezele unei oi iar animalul îl înfundase în pământul moale cu copita, precis, fără violență. Era o manieră inedită de a-ți pierde mobilul, pe care Adamsberg o aprecia la justa ei valoare.

Gunnlaugur, proprietarul micului han, sosise și el, gata să aleagă cei mai buni pești pentru masa de seară. Adamsberg i-a făcut, zâmbind, un semn cu mâna. Dar Gunnlaugur era cătrănit. A venit drept la el, fără să țină seama că tocmai începuse vânzarea de pește, cu sprâncenele blonde apropiate și i-a întins un mesaj.

– Fyrir þig [Pentru tine], a spus el îndreptând degetul spre Adamsberg.

– Ég [Eu]?

Adamsberg, care era incapabil să țină minte rudimentele cele mai simple ale unei limbi străine, dobândise aici, în mod inexplicabil, un bagaj lingvistic de vreo șaptezeci de cuvinte, totul în șaptesprezece zile. I se adresau în cuvinte cât mai simple și foloseau și mâinile.

Hârtia venea de la Paris, cu siguranță. Era chemat acolo, cu siguranță. A simțit cum urcă în el o furie tristă și a clătinat capul în semn de refuz, întorcându-și fața spre mare. Gunnlaugur a insistat despăturind hârtia și strecurându-i-o între degete.

Femeie călcată violent cu mașina. Un soț, un amant. Nu e deloc ușor. Dorim să fiți aici. Urmează informații.

Adamsberg a plecat fruntea. Și-a deschis palma și a lăsat hârtia să fie luată de vânt. Paris? Cum asta, Paris? Paris? Unde venea asta?

– Dauður maður? l-a întrebat Gunnlaugur. [Un mort?]

– Já. [Da.]

– Ertu að fara, Berg? Ertu að fara? [Pleci, Berg? Pleci?]

Adamsberg s-a ridicat greoi și și-a întors privirea spre soarele albicios.

– Nei [Nu], a răspuns.

– Jú, Berg [Ba da, Berg], a oftat Gunnlaugur.

– Já. [Da.], a recunoscut Adamsberg.

Gunnlaugur l-a scuturat de umăr, târându-l după el.

– Drekk, borða [Să bem, să mâncăm].

– Já. [Da.]

Impactul roților avionului pe pista de la Roissy – Charles de Gaulle – i-a declanșat o migrenă subită, așa cum nu mai avusese de ani buni, iar în același timp avea senzația că cineva îl îndoi-se în bătaie. Era întoarcerea, era atacul Parisului, al marelui oraș de piatră. Măcar să nu fie din pricina paharelor băute în ajun ca să-și serbeze plecarea, acolo, la han. Totuși paharele erau mici. Dar numeroase. Și era ultima seară. Și se bea rachiu.

A privit pe furiș prin hublou. Să nu coboare, să nu meargă acolo.

Dar deja ajunsese. *Dorim să fiți aici.*

II

Marti 31 mai, șaisprezece agenți ai Brigăzii se instalaseră încă de la ora nouă în sala de ședințe, pregătiți, cu dosare, calculatoare și cafele, să-i prezinte comisarului cum se derulaseră evenimentele pe care le avuseseră de gestionat în absența lui, sub conducerea comandanților Mordent și Danglard. Echipa relaxată și vorbăreată își exprima astfel mulțumirea de a-l reîntâlni, de a-i revedea chipul și alura, fără să se întrebe dacă sejurul său în nordul Islandei, pe insulița aceea ascunsă de ceață și bătută de valurile mișcătoare, îi modificaseră sau nu traiectoria. Și dacă da, ce contează, își spunea locotenentul Veyrenc, născut printre stâncile munților Pirinei, asemenea comisarului, pe care îl înțelegea lesne. Știa că în frunte cu Adamsberg, Brigada semăna mai degrabă cu o mare corabie cu pânze, uneori cu vântul sfichiuitor în spate, alteori legănându-se în loc, cu toate velele căzute, decât cu o barcă cu motor puternic care stârnește torente de spumă.

Danglard, dimpotrivă se temea mereu de ceva. Scruta orizontul pândind amenințări de tot soiul, zdrelindu-și viața de asperitățile fricilor sale. La plecarea lui Adamsberg în Islanda, după o anchetă obositoare, spaima pusese deja stăpânire pe el. Că o minte oarecare, pur și simplu obosită, pleacă să se relaxeze într-o țară cețoasă i se părea o alegere judicioasă. Mai potrivită decât să alerge spre soarele din sud unde lumina crudă pune în evidență cele mai mici ridicături, cel mai ascuns unghi al unei pietricele, ceea ce nu era nicicum relaxant. Dar faptul că o minte cețoasă pleacă într-o țară cețoasă i se părea periculos și plin de urmări.

Danglard se temea de recăderi dificile și, poate, ireversibile. Se gândise foarte serios ca, urmare a fuziunii chimice dintre cețurile unei ființe și cele ale unei țări, Adamsberg să se împotmolească în Islanda și să nu se mai întoarcă niciodată. Vestea revenirii comisarului la Paris îl mai liniștise puțin. Dar când Adamsberg a intrat în sală cu mersul lui legănat, zâmbind fiecăruia în parte, strângând mâini, neliniștea lui Danglard s-a intensificat. Parcă purtat de vânt și unduindu-se mai mult ca niciodată, cu privirea nesigură și zâmbetul vag, comisarul părea că pierduse ceva din liniile clare care, totuși, îi conturau acțiunile, asemenea unor jaloane, ce-i drept îndepărtate unul de celălalt, dar liniștitoare. Lipsit de consistență, devertebrat, gândea Danglard. Amuzant, păstrând umezeala insulei, constata Veyrenc.

Tânărul sergent Estalère, specialistul ritualului cafelei pe care îl îndeplinea fără greșală – singurul domeniu în care excela, după părerea majorității colegilor săi –, l-a servit imediat pe comisar, cu cantitatea de zahăr necesară.

– Haideți, a spus Adamsberg cu glas blând și parcă venind de departe, mult prea relaxat pentru un tip confruntat cu moartea unei femei de treizeci și șapte de ani, zdrobită de două ori sub roțile unui 4x4 care îi strivise gâtul și picioarele.

Se întâmplase cu trei zile mai înainte, pe strada Château-des-Rentiers. Ce castel? Ce rentieri? se întreba Danglard. Nu se mai știa, iar numele suna astăzi ciudat în acest sector al arondismentului al 13-lea sud. Își promisese să caute originea, nicio informație nu părea inutilă pentru mintea enciclopedică a comandantului.

– Ai citit dosarul pe care ți l-am transmis la escala pentru Reykjavík? l-a întrebat comandantul Mordent.

– Bineînțeles, a răspuns Adamsberg ridicând din umeri.

Desigur că-l citise pe durata zborului Reykjavík-Paris. Dar, în realitate fusese incapabil să se concentreze. Știa că femeia, Laure Carvin – chiar foarte drăguță, observase el – fusese asasinată de acel 4x4 între 22 și 10 și 22 și 15. Precizia orei crimei se da-

tora modului de viață foarte ordonat al victimei. Vindea hăinuțe pentru copii într-un magazin de lux din arondismentul al 15-lea, de la 14 la 19.30. Apoi făcea socotelile și la 21.40 trăgea grilajul. Traversa strada Château-des-Rentiers în fiecare zi la aceeași oră, pe la aceeași intersecție, la doi pași de casă. Era măritată cu un tip bogat, un tip care „își făcuse un drum în viață”, dar Adamsberg nu își amintea nici meseria, nici contul din bancă. Mașina 4x4 a soțului, a tipului bogat – care îi era prenumele? – fusese cea care o zdrobise pe femeie, aici nu era nicio îndoială. Sângele se înche-gase pe pneuri și pe aripile caroseriei. În aceeași seară, Mordent și Justin o luaseră pe urmele roților ucigașe împreună cu un câine de la brigada canină care îi condusesese drept la parcare mică a unei săli de jocuri video, la trei sute de metri de scena crimei. Cam isteric de felul lui, câinele pretinsese o sumedenie de mângâieri drept recompensă pentru performanța sa.

Patronul sălii de jocuri îl știa bine pe proprietarul mașinii cu roțile pline de sânge: un client fidel care frecventa locul în fiecare sâmbătă seară, cam de la ora 21 până la miezul nopții. Dacă avea ghinion, putea să se lupte cu aparatul până la închidere, la ora 2 dimineața. Li-l arătase pe bărbatul la costum și cu cravata desfăcută, lesne de observat în mijlocul celorlalți care aveau glugi pe cap și câte o bere la îndemână. Tipul se bătea cu furie în fața unui ecran pe care niște creaturi titanice și cadaverice se năpusteau asupra lui și pe care trebuia să le ucidă cu mitraliera ca să-și continue drumul spre Muntele sinuos al Regelui negru. Când agenții brigăzii l-au întrerupt, punându-i o mână pe umăr, a scuturat viguros capul fără să lase butoanele și a țipat că nu se oprește în niciun caz la patruzeci și șapte de mii șase sute cincizeci și două de puncte, la doi pași de Drumul de bronz. Niciodată. Ridicând glasul în hărmălaia armelor și strigătele clienților, comandantul Mordent sfârșise prin a se face auzit și îi spusese că soția lui murise, zdrobită de o mașină, la trei sute de metri de locul unde se afla. Bărbatul aproape că se prăbușise sub masă, ratând jocul. Pe ecran apăruse mesajul însoțit de muzică: „Pa – Pa, ai pierdut!”

– Așadar, conform celor spuse de soț, nu ar fi părăsit sala de jocuri? a spus Adamsberg.

- Dacă ați fi citit raportul..., a început Mordent.
- Prefer să ascult, l-a întrerupt Adamsberg.
- Chiar așa. Nu s-ar fi mișcat de la sala de jocuri.
- Și cum explică faptul că tocmai mașina lui era plină de sânge?

– Prin existența unui amant. Amantul ar fi știut ce tabieturi are, ar fi luat mașina, și-ar fi zdrobit amanta și ar fi parcat-o de unde o luase.

- Ca să-l acuze?
- Da, pentru că soțul este mereu acuzat de polițiști.
- Cum era?
- Adică?
- Ce reacții a avut?
- Năucit, mai degrabă șocat decât trist. Și-a mai revenit atunci când l-am adus la Brigadă. Cuplul se gândea să divorțeze.
- Din cauza amantului?

– Nu, a intervenit Noël cu un rictus plin de dispreț. Pentru că un bărbat ca el, un avocat ajuns atât de sus, era stingherit de o soție din popor. Dacă citim printre rândurile spuselor lui.

– Iar soția sa se simțea umilită să fie exclusă de la toate cocktailurile și cinele pe care le dădea în cabinetul său din arondismentul al 7-lea împreună cu relațiile și clienții săi, a adăugat blondul Justin. Dorea să meargă și ea, dar el refuza. Scene repetate. Ea ar fi „disonat”, afirma ea. Ar fi „fost nepotrivit”. Asta-i omul nostru.

- Antipatic, a spus Noël.
- S-a inflammat din ce în ce mai tare, a precizat Voisenet. Și s-a luptat de parcă ar fi pornit-o pe Drumul spre ocnă din jocul lui video. A început să folosească termeni din ce în ce mai complicați sau de neînțeles.

– E o strategie simplă, a spus Mordent, extrăgându-și cu mișcări sacadate gâtul lung și slab din guler, păstrându-și în aceste două săptămâni alura lui de cocostârc bătrân obosit de lupta cu

viața. Mizează pe contrastul dintre el, mare avocat de business, și amant.

– Cine este?

– Un arab, cum a ținut să precizeze încă de la început, care repară distribuitoare de băuturi. Locuiește în clădirea apropiată. Nassim Buzid, algerian, născut în Franța, căsătorit și cu doi copii.

Adamsberg a ezitat, apoi a tăcut. Nu putea, din decență, să ceară oamenilor săi să-i spună cum se derulase interogatoriul lui Nassim Bouzid, care trebuia să fie inclus în raport. Dar nu-și amintea nimic.

– Și ce impresie v-a lăsat? a încercat el, făcându-i semn lui Estalère să-i mai aducă o cafea.

– Un bărbat frumos, a răspuns locotenentul Hélène Froissy, întorcând spre Adamsberg ecranul laptopului pe care era afișată o fotografie a tristului Nassim Bouzid. Gene lungi, ochi de culoarea mierii, dinți foarte albi și un zâmbet încântător. În clădire este foarte iubit, e pe post de om bun la toate. Nassim schimbă becurile, Nassim repară țevile sparte, Nassim nu spune niciodată nu.

– Ceea ce îl face pe soț să conchidă că e un ins slab și servil, a spus Voisenet. Venit de nicăieri și ajuns un neica nimeni, a spus.

– Antipatic, a repetat Noël.

– Soțul este gelos? a întrebat Adamsberg care începuse să ia indolent câteva note.

– Susține că nu, a intervenit Froissy. Consideră legătura demnă de dispreț dar îl avantajează în caz de divorț.

– Așadar? a întrebat adresându-se lui Mordent. Vorbeai de strategie, comandante?

– Se bazează pe reflexele polițiștilor pe care îi consideră, în general, incuți, rasiști și care judecă în clișee: în fața unui avocat bogat, cu un limbaj rafinat, încât devine greu de înțeles, și un arab bun la toate, un caraliu ar miza pe arab.

– Care sunt cuvintele sale, acele cuvinte rafinate și greu de înțeles?

– Greu de spus, de vreme ce nu le-am înțeles, a răspuns Voisenet. Cuvinte precum „apercepție” sau, stai așa „hetero...” „heteronom”.

– „Heteronom”, asta e ceva despre comportament sexual deviant? a întrebat Voisenet. S-a referit la amant.

Toate privirile s-au întors spre Danglard de la care așteptau ajutor.

– Nu, e ceva ce are legătură cu faptul de a nu fi autonom, de a se supune unor legi venite din afară. Ar merita osteneala să-l atacăm cu propriile arme.

– Contez pe tine, căpitane, a replicat Adamsberg.

– Se face, a răspuns Danglard cuprins de o oarecare jubilație în fața acestei idei și uitând pentru o clipă îngrijorările de mai de vreme îndreptate către Adamsberg și amatorismul său. Era limpede că acesta reținuse puține din raportul pe care el îl întocmise cu mare atenție.

– De asemenea, citează mult, a adăugat Mercadet ieșind dintr-o stare de somnolență.

Mercadet, excelentul informatician al brigăzii, urmat îndeaproape de Hélène Froissy, era hipersomniac și toți, fără excepție, respectau și chiar protejau severul handicap al colegului lor. Dacă asta ar fi ajuns la urechile inspectorului-șef, Mercadet ar fi fost dat afară imediat. La ce bun să păstrezi un polițist care adoarme tun din trei în trei ore?

– Iar avocatul Carvin se așteaptă să reacționăm la nenorocitele lui de citate, să reușim să cităm dintr-un autor, de exemplu, a continuat Mercadet. Îl încântă ignoranța noastră, îl amuză să ne zdrobească, asta e sigur.

– Bunăoară?

– Asta, a spus Justin deschizându-și carnetul. Tot în legătură cu Nassim Bouzid: *Oamenii se tem mai puțin de minciună decât de prejudiciul cauzat de ea.*

Acum așteptau o precizare din partea lui Danglard, care să spele umilințele repetate ale avocatului, dar comandantul a consi-

derat că e mai bine să se abțină să spună cine este autorul, plasându-se astfel la egalitate în ignoranță cu restul brigăzii. Pudoarea lui nu a fost înțeleasă, dar Danglard a fost iertat, căci nu i se putea cere unui om, oricât de uluitoare ar fi fost erudiția sa, să știe pe dinafară toate citatele din literatură.

– Ceea ce vrea să spună de fapt că avocatul nostru, Carvin, ne furnizează cu amabilitate un mobil pentru uciderea lui Buzid: și-a ucis amanta ca să scape de prejudiciul adus de adulter și să evite destrămarea familiei sale, a continuat Mordent.

– Și cine este autorul acestei fraze, comandante Danglard? a întrebat Estalère întrerupând ezitarea generală prin incurabila sa lipsă de tact sau prin prostia lui persistentă, gândeau alții.

– Nietzsche, a răspuns în cele din urmă Danglard.

– Și e un autor important?

– Foarte.

Adamsberg desena ceva de o vreme întrebându-se, cum o făcea adesea, ce monstru abisal domina memoria fenomenală a lui Danglard.

– A, da, a răspuns Estalère cu un aer plin de mirare și ochii săi mari verzi larg deschiși.

Dar Estalère avea mereu ochii săi mari și verzi larg deschiși de parcă nu-și mai revenea din mirarea nesfârșită a contactului cu viața. Fără îndoială, el avea dreptate, gândea Adamsberg. Bunăoară, femeia asta zdrobită cu ferocitate oferea toate motivele să te lase interzis, cu ochii larg deschiși în beznă.

– Pentru că nu trebuie să fii cineva foarte important ca să știi că oamenii se tem de efectele minciunilor lor, a continuat Estalère foarte concentrat. Dacă nu, nu-i așa de grav, așa-i?

– Așa este, a aprobat Adamsberg, mereu decis să ia apărarea tânărului polițist, lucru pe care nimeni nu reușea să-l înțeleagă.

Adamsberg a lăsat creionul. Tocmai îl desenase pe prietenul său Gunnlaugur supraveghind agitația ce răzbătea dinspre port. Și pescăruși, stoluri întregi de pescăruși.

– Pro și contra, a spus el. Și pentru unul și pentru celălalt?

– În ceea ce-l privește pe avocat, are alibiul sălii de jocuri. Ceea ce nu înseamnă nimic; în mulțimea jucătorilor zgomotoși și pasionați, care nu văd nimic altceva decât ecranul, cine ar putea observa că tocmai lipsise un sfert de oră? Și are un cont gras în bancă. În caz de divorț, pierde jumătate din cele patru milioane două sute de mii de euro pe care îi are.

– Patru milioane două sute de mii de euro? a reluat Lamarre, timidul sergent care lua cuvântul pentru prima oară. Câți ani ne-ar trebui să strângem toți banii ăștia?

– Nu te obosi să socotești, Lamarre, a spus Adamsberg ridicând mâna cu un gest liniștitor. Îți faci rău degeaba. Continuă, Mordent.

– Dar nu avem niciun indiciu probant împotriva lui. Nassim Buzid este într-o postură mai delicată, în cazul său există lucruri concrete. Pe mocheta mașinii am găsit trei fire de păr albe de câine, în fața locului de lângă șofer, și un fir roșu agățat de pedala frânei. După primele analize ar fi vorba chiar de câinele lui Bouzid. Iar firul este la fel cu cele din covorul kilim din sufrageria lui. Cât privește cheile de la mașină, ar fi putut să ia dublura de la amanta lui. Toate cheile sunt agățate la intrare.

– Și de ce și-ar lua câinele când se duce să-și ucidă amanta? a întrebat Froissy.

– Bouzid are o nevastă. Ce motiv mai bun ar fi avut decât să-i spună că scoate câinele să facă pipi?

– Și dacă făcuse deja pipi câinele? a întrebat Noël.

– Nu, era deja ora să scoată câinele, a replicat Mordent. Bouzid admite fără ezitare că a ieșit, dar jură că nu a fost niciodată amantul lui Laure Carvin. Mai mult, susține că nici nu o cunoaște pe această femeie. Dacă este adevărat ce spune, înseamnă că avocatul Carvin l-a ales cu grijă ca țap ispășitor. Ar fi putut lua cineva fire din blana câinelui său și un fir din covor de la el de acasă, incuetoarea se poate deschide și cu unghia. Nu vi se par cam prea evidente cele două probe?

– Una ar fi fost de ajuns, a spus Adamsberg.

– Este caracteristica ființelor prea mândre de inteligența lor, a intervenit Danglard. Sunt orbite de infatuare și, prin urmare, își fac o idee greșită despre ceilalți și acționează fie în exces, fie prea puțin. Judecata lor, contrar a ceea ce-și imaginează, nu este corectă.

– În plus, a început Justin ridicând mâna, Bouzid ne asigură că își ține câinele într-o sacoșă atunci când îi ia în mașină. Și, într-adevăr, în mașina lui, nu am găsit niciun fir de păr de câine și niciun fir din covor.

– Cei doi bărbați sunt cam de aceeași înălțime? a întrebat Adamsberg întorcând portretul lui Gunnlaugur cu fața în jos.

– Bouzid e mai scund.

– Asta l-ar fi obligat să modifice poziția scaunului și oglinzile retrovizoare. Cum erau?

– Ca pentru cineva înalt. Fie Bouzid s-a gândit să le modifice după ce s-a întors, fie avocatul le-a lăsat cum erau. Iarăși suntem blocați.

– Și amprente din mașină? Volan, frâne, portiere?

– Ai dormit în avion? l-a întrebat Veyrenc zâmbind.

– Posibil, Veyrenc. Pute.

– Sigur că pute. Batem pasul pe loc.

– Vreau să spun că pute cu adevărat, în camera asta. Nu simțiți?

Toți agenții și-au ridicat capetele ca să repereze mirosul. Curios, a gândit Adamsberg, cum își înalță oamenii instinctiv nasul cu zece centimetri când este vorba să simtă un miros. De parcă zece centimetri ar putea să schimbe ceva. Înzestrați cu acest reflex animalic păstrat din noaptea timpurilor, trupa de agenți ducea cu gândul la un grup de rozătoare care încearcă să capteze în aer mirosul dușmanului.

– Așa este, a confirmat Mercadet. Miroase puțin a mare.

– Miroase a port vechi, a precizat Adamsberg.

– Nu mi se pare, a spus destul de ferm Voisenet. Ne ocupăm mai târziu.